



Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на тема:

**„Институционални механизми за включване на социалните
партньори и другите организации на гражданското общество
в Европейския семестър”**

(разработена по собствена инициатива)

София, 2016 г.

В Плана за дейността на Икономическия и социален съвет за 2016 г. е включено разработване на резолюция на тема: **„Институционални механизми за включване на социалните партньори и другите организации на гражданското общество в Европейския семестър“**.

Председателят на ИСС – проф. Лалко Дулевски, внесе за обсъждане от Пленарната сесия приетия от Председателския съвет проект на резолюция.

На свое заседание от 24.06.2016 г. Пленарната сесия прие резолюцията.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ГОР – Годишен обзор на растежа

ЕК – Европейска комисия

ЕИСК – Европейски икономически и социален комитет

ЕП – Европейски парламент

ЕС – Европейски съюз

ИПС – Икономически и паричен съюз

ИСС – Икономически и социален съвет

МРЗ – минимална работна заплата

НПО – неправителствена организация

НПР – Национална програма за реформи

НСТС – Национален съвет за тристранно сътрудничество

ООН – Организация на обединените нации

СЕВ – Съвет по европейските въпроси

СП – Специфични препоръки

1. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1.1. ИСС оценява положително направените стъпки през последните няколко години за повишаване ролята на социалните партньори и организациите на гражданското общество по време на Европейския семестър и подкрепя процеса за по-ефективното им включване да продължи. ИСС смята, че по-активното участие на гражданите в процеса по изпълнение на Стратегия “Европа 2020” чрез Европейския семестър е политическо предизвикателство както пред националните правителства на държавите членки, така и пред целия Европейски съюз.

1.2. България е една от държавите - членки на ЕС, която има добре развита система за диалог и консултации със социалните партньори и организираното гражданско общество, но тяхното участие при изготвянето на Националната програма за реформи (НПР), при обсъждането на специфичните препоръки на ЕК и при актуализирането на свързаните с това цели не е на достатъчно задоволително ниво.

1.3. ИСС счита, че е необходимо да продължи да се развива процесът на повишаване степента на сътрудничество и диалог, в чийто център са поставени европейските общи цели за развитие и националните задачи за икономически и социален напредък. Според ИСС социалните партньори и организираното гражданско общество трябва да разширят влиянието си при съставянето на Годишния обзор на растежа, на НПР и при обсъждането на специфичните препоръки на ЕК както на национално, така и на европейско ниво.

1.4. ИСС подкрепя тезата, че е необходимо да се създадат условия и механизми за по-обхватното и по-ефективно участие на социалните партньори във всяка стъпка от процеса на Европейския семестър както на национално, така и на европейско ниво. Добре формулирани и реализирани правила за ролята на социалните партньори и механизмите за нейното осъществяване биха оказали положително влияние върху целия процес на Европейския семестър и биха

допринесли значително за подобряване на резултатите от него за страната и за Европа като цяло.

- 1.5. Институционалните механизми за включване на социалните партньори и организираното гражданско общество в Европейския семестър ще очертаят по-ясно правата им, но и задълженията им, формата на участието им, начина, по който се организират диалогът и консултациите на национално и на европейско ниво, както и отговорността им по формулиране и изпълнение на съдържателните документи на Европейския семестър – НПР и СП.
- 1.6. ИСС настоява приносът на социалните партньори да бъде обвързан с предварителното обсъждане, с подготовката и съставянето на такива ключови инструменти за националния и европейския напредък, каквито са Националната програма за реформи и Конвергентната програма. В тези документи се съдържат най-важните бюджетни, финансови, икономически и социални параметри на страната, както и целите ѝ в изпълнение на Стратегия “Европа 2020”, а участието на социалните партньори ще бъде гаранция за изпълнението им и постигането на по-добри резултати.
- 1.7. Работещият механизъм и ясната институционализация на ролята на представителните синдикални и работодателски организации, както и на структурите на организираното гражданско общество могат да бъдат предпоставка, първо - за тяхната тясна ангажираност с изпълнението на поставените цели и задачи, и второ, не по-малко важно – за по-добре формирани баланси в НПР и в Специфичните препоръки (СП) в полза на обществото.
- 1.8. ИСС е убеден, че преди да се пристъпи към обновяване и разширяване на институционалните механизми за мястото и ролята на социалните партньори в Европейския семестър, е необходимо да се направи задълбочен анализ на добрите практики в национален аспект, както и на редицата препоръки на европейски организации. Възможните решения (специализирана комисия към

НСТС, орган към СЕВ или друг, нов институционален механизъм) следва да се обсъдят заедно със социалните партньори, с оглед по-пълното им ангажиране в процеса.

1.9. В своето настояване за установяването на още по-тясно сътрудничество със социалните партньори във всички етапи на Европейския семестър ИСС се позовава на различни документи от европейски институции, в които привличането на социалните партньори и гражданското общество са акцент и условие за успех при изпълнението на Стратегия “Европа 2020”:

- Още през 2013 г. ЕК акцентира в своето Съобщение „Повишаване на социалното измерение на Икономическия и паричен съюз“ върху значението на социалния диалог за пазарната икономика и констатира, че има място за подобряване степента на включване на социалните партньори. В ГОР за 2015 г. ЕК заявява, че иска да бъде сигурна, че социалните партньори ще бъдат по-добре асоциирани в процеса на Европейския семестър.
- В т.нар. „Доклад на петимата председатели” и последвалото го Съобщение на Комисията се акцентира, че основна предпоставка за успешното завършване на Европейския икономически и паричен съюз е оптимизирането на Европейския семестър и активното включване в него на социалните партньори на европейско и национално ниво¹.
- ЕП се обръща също към държавите членки и Европейския съвет, към националните парламенти, към социалните партньори, публичните власти и

¹ ЕК. Завършване на европейския икономически и паричен съюз. Доклад на Жан-Клод Юнкер в тясно сътрудничество с Доналд Туск, Йерун Дейселблум, Марио Драги и Мартин Шулц, Брюксел, 2015.

ЕК. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и ЕЦБ „Стъпки към завършване на икономическия и паричния съюз”, Брюксел, 21.10.2015.

гражданското общество да се включат активно в прилагането и мониторинга на Стратегия “Европа 2020”².

- ЕИСК е институция, която не само подкрепя по-активното включване на националните социални партньори и гражданското общество, но има и конкретни анализи и препоръки, които са обект на специален доклад³.

2. ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЕМЕСТЪР В БЪЛГАРИЯ

2.1. Наблюдението на напредъка по изпълнението на целите на Стратегия „Европа 2020” за Европейския съюз и за отделните държави членки се осъществява от Европейската комисия чрез системата на икономическо управление, наречена „Европейски семестър”. Годишният цикъл за макроикономическа, бюджетна и структурна координация е в рамките на три стълба: *тематична координация* (в областта на заетостта, социалното включване, образованието, част от Стратегия „Европа 2020”), *макроикономическо наблюдение* и *фискален надзор* в рамките на Пакта за стабилност и растеж.

2.2. Тематичната координация се осъществява чрез Националните програми за реформи (НПР) въз основа на Интегрирани насоки, с които ЕК цели да подпомогне държавите членки при интегрирането на националните им цели по „Европа 2020” с националните им политики. Чрез програмите за стабилност и сближаване се осъществяват и координират макроикономическото наблюдение и фискалният надзор.

2.3. ИСС напомня, че първоначално ролята на националните социални партньори в рамките на Европейския семестър не е била институционализирана в европейското икономическо управление. Въпреки това социалните партньори се възприемат като основни участници в процеса на Европейския семестър.

² EP, 2014b; Schmid-Druner, 2015

³ ЕИСК. NAT/663 Информационен доклад: „Възможности и процедури за участие на гражданското общество в изпълнението на програмата на ЕС за периода след 2015 г., Брюксел, 17.09.2015

Неведнъж Европейската комисия и европейски институции призовават за по-активно участие на националните социални партньори в процеса на вземане на решения в Европейския семестър. За пръв път от края на миналата година Европейската комисия включва европейските социални партньори в процеса по подготовката на ГОР, като предварително публикува позициите на Европейската конфедерация на профсъюзите и европейските работодатели от различните сектори.

2.4. В България консултативният процес се осъществява в рамките на Междуведомствена работна група 31 по Стратегия „Европа 2020“⁴, в която (освен експерти от държавни ведомства с консултативни функции) са включени представители на работодателски организации, ИСС, НПО и сдружения. Идеята за консултативен процес в България включва:

- проектът на НПП да се публикува на портала за обществени консултации;
- да се организира публично обсъждане;
- впоследствие в окончателния вариант на НПП да се включват резултатите от тези консултации;
- правителството да представя варианта на НПП в ресорните комисии на Народното събрание, след което да се приема от Министерския съвет;
- Министерството на финансите да организира публични дискусии по специфичните препоръки към страната.

2.5. ИСС констатира, че социалните партньори не са представени пълно в гореспоменатата група, а синдикални експерти на двете национално представителни централи липсват. Освен това досегашната практика показва, че процесът на консултиране не е достатъчно ефективен, резултатите от него рядко се отразяват, а публичните обсъждания са по-скоро епизодични, отколкото редовни.

⁴ Заповед на Министерство на финансите ЗМФ-1291 / 18.10.2012

- 2.6. В същото време трябва да се отбележи, че в подхода на ЕК през последната година настъпиха положителни промени. Активизира се дейността на Представителството на ЕК в София по отношение популяризирането целите и резултатите на Европейския семестър, а делегации от експерти и ръководители на различни дирекции на Комисията в Брюксел редовно презентират най-важните документи на семестъра – ГОР, Доклада за България и Специфичните препоръки за страната пред българските социални партньори и неправителствения сектор. ИСС счита обаче, че дискусиите трябва да бъдат по-ефективни и ползотворни, като двата сектора (на социалните партньори и на НПО) бъдат консултирани поотделно, с оглед подобряване на възможностите за задълбочен обмен на мнения и становища.
- 2.7. ИСС се утвърди като активен участник в консултативния процес за проследяване изпълнението и координиране на дейностите по Стратегия „Европа 2020“ в рамките на Европейския семестър от неговото стартирането през 2011 г. Трябва да се отбележи, че българският съвет може би е единственият национален съвет, който прие резолюция по Националната програма за реформа през 2011 г., като я изпрати освен на националните институции и на Европейската комисия и ЕИСК. Висока активност през последните две години проявяват и национално представителните организации на работниците и служителите и тези на работодателите. Разработваните от тях позиции се предоставят на правителството, ЕК и други заинтересовани национални и европейски институции. Въпреки това тези позиции най-често остават без последствие.
- 2.8. Последователно през годините в своите приети актове по Годишните обзори на растежа, както и по отправените към България препоръки относно НПП (специфични за държавите препоръки), през последните 4 години ИСС е призовавал за засилване участието на социалните партньори, организираното гражданско общество и всички заинтересовани страни на различните равнища на икономическо управление. Ролята на социалните партньори в процеса на

Европейския семестър очевидно трябва да се повиши, при това не само под формата на консултации, а и като експертен дебат, който води до сближаване на позиции и цели и постига консенсус на ранен етап по провежданите реформи и изпълнението на препоръките на ЕК. В тази връзка ИСС отново подчертава, че социалните партньори и гражданското общество, вкл. икономическите и социални съвети, могат да окажат значителна подкрепа чрез експертен потенциал за подпомагане процесите на консултиране и изготвяне на документи от стратегическо национално значение.

2.9. През 2014 - 2015 г. ЕК организира преглед на стратегията „Европа 2020“, като представи съобщението „Преглед на резултатите от стратегията “Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“. Като част от този процес се проведе обществена консултация на европейско ниво, която показва, че стратегията „Европа 2020“ продължава да се възприема като подходяща рамка за насърчаване създаването на работни места и растежа на равнище ЕС и на национално ниво. Консултацията обаче показва също, че стратегията все още не е достатъчно застъпена в държавите членки и че се изисква по-голямо участие на национално ниво. След проведения преглед Комисията заяви, че ще използва по най-добрия начин съществуващата стратегия и инструменти чрез подобряване на нейното прилагане и мониторинг в контекста на Европейския семестър. На тази основа ЕК коригира насоките за държавите членки относно изготвянето на техните национални програми за реформи, за да се гарантира, че стратегията „Европа 2020“ ще продължи да играе изявена роля. Успоредно с това през следващата година Комисията ще започне процес на разработване на дългосрочна визия отвъд 2020 г., като се отчитат също така новите цели за устойчиво развитие, приети от ООН за 2030 г. Уроците, извлечени от прегледа на „Европа 2020“, ще бъдат взети предвид в този процес.

2.10. В тази връзка в началото на 2015 г. ИСС прие резолюция на тема: **„Основни позиции на Икономическия и социален съвет относно прегледа на изпълнението на Стратегия „Европа 2020“ в България”**, в която обобщава

своите основни констатации и предизвикателства по отношение на структурата, координацията и ефективността на изпълнението на Стратегия „Европа 2020“.

2.10.1. Според ИСС Европейският семестър не осъществява ефективна координация на общностно ниво по отношение както на фискалната политика, така и на структурните реформи на пазарите на труда и трудовите доходи. Същевременно подчертава, че все още не се наблюдават по-значителни резултати при изпълнението на националните цели в контекста на Стратегия „Европа 2020“.

2.10.2. Също така ИСС нееднократно обръща внимание на ограничената времева рамка на Европейския семестър, която не дава възможност в отделните държави членки да се провежда реален диалог по отношение на избора на подходящите мерки в рамките на политиките за справяне с констатираните предизвикателства. Това възпрепятства адекватното изпълнение на специфичните препоръки и същевременно затруднява прилагането на ефективно многостранно наблюдение и упражняването на партньорски натиск на европейско равнище.

2.10.3. Европейският семестър се прилага с интегриран подход в управление на политиките, чрез който трябва да се осигури съгласуваност между различните политически области на общностно и национално ниво. На практика обаче в специфичните за отделните държави препоръки не се наблюдава систематичност и обвързаност както между конкретните препоръки, така и с националните политики и тяхната финансова осигуреност. ИСС счита, че това може да бъде преодоляно чрез определяне на приоритетите и последователността на провеждане на реформите, като се засили диалогът и се търсят крайните ефекти от конкретните политики.

2.10.4. Според ИСС интегрираното икономическо управление в известна степен измества акцента на препоръките към спазване на изискванията на Пакта за стабилност и растеж и на процедурата по макроикономически

дисбаланси, като оставя обсъждането на изпълнението на Стратегия „Европа 2020“ на заден план.

2.10.5. ИСС счита, че е налице необходимост от преосмисляне на икономическото управление и отново потвърждава препоръката си, че при по-нататъшното му развитие много повече трябва да бъдат отчитани и укрепвани неговите социални аспекти.

2.10.6. ИСС призовава институциите при изготвянето на Националните програми за реформи да търсят все повече партньорства между всички нива на управление. Същевременно ИСС определя липсата на достатъчна комуникация и ефективно участие на всички нива на управление, особено на регионално и местно ниво, като предизвикателство пред България при изпълнението на Стратегията. Както неведнъж ИСС е подчертавал, дългосрочното икономическо развитие на регионално ниво не може да се управлява ефективно само с общонационални решения. Наложително е да се търси и да се регламентира прякото участие в процеса и ангажираността на местната власт, което ще гарантира и реалното изпълнение на целите.

3. ФОРМИ НА УЧАСТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЕМЕСТЪР В СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ⁵

3.1. В повечето държави членки не съществуват специфични разпоредби, които да регламентират участието на социалните партньори в Европейския семестър. В тях са налице установени структури на социален диалог, като например социални и икономически съвети или комитети, които впоследствие разширяват функциите си. Това означава, че участието на социалните партньори в семестъра е развито във вече установени структури за социален диалог и институционални рамки.

⁵ Данните са от Доклад „Ролята на социалните партньори в рамките на европейския семестър“ на Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд; <http://www.eurofound.europa.eu/publications>.

- 3.2. В други държави обаче са налице специфични разпоредби или правила за установяване на формални структури за консултации между социалните партньори и правителствата по въпроси, свързани със Стратегия “Европа 2020”:
- 3.3.1. В Дания Контактният комитет за Стратегия “Европа 2020” е фокусна точка за националните действия по Стратегия “Европа 2020” и Европейския семестър, в състава на който влизат около 30 регионални и местни власти и широк кръг от организации.
- 3.3.2. Във Финландия процесът на европейското икономическо управление следва общата процедура за координиране на европейските въпроси, създадена по силата на разпоредбите на Конституцията относно компетентността в областта на външната политика.
- 3.3.3. Във Франция под ръководството на Министерството на заетостта е създаден Комитет по социален диалог, разглеждащ европейските и международните въпроси, в който се консултират социалните партньори. В състава на тристранния комитет влизат представители на министерства, които отговарят за икономическите и външните въпроси, и представители на работодателските и синдикалните организации.
- 3.3.4. В Полша консултацията на социалните партньори се извършва от специален орган, наречен Междуведомствен комитет за въпроси, свързани с “Европа 2020”, докато в Швеция кабинетът на министър-председателя издава меморандум, установяващ формалната структура за консултация между социалните партньори и правителството.
- 3.3. В допълнение, повечето държави членки провеждат тристранни срещи, независимо дали в рамките на вече създадените тристранни органи, като например икономически и социални комитети (Чехия, Холандия и Словакия), дали в рамките на тристранните ад-хок комисии (Испания, Италия и Обединеното кралство), или в рамките на специфични органи, създадени в

контекста на Стратегия “Европа 2020” (Дания), или в друг контекст, като напр. Европейската стратегия по заетостта (Франция). В други държави (Германия, Естония, Италия и Люксембург) се провеждат отделни срещи със синдикатите и работодателите. Много държави съчетават срещите с някаква форма на писмени консултации. Само в Литва писмената консултация е водещата форма на участие, като такава форма на консултация до 2014 г. е имало и в Испания.

- 3.4. В повечето от държавите членки националните социални партньори в една или друга степен са включени в дефинирането и изпълнението на **националните програми за реформи**, докато в държави като Хърватия, Унгария и Румъния те нямат определена такава роля. В Португалия правителството се е обърнало към Икономическия и социален съвет да предостави писмено становище относно Националната програма за реформи и в рамките на две седмици да изготви оценка.
- 3.5. По отношение степента на институционализиране участието на националните социални партньори в НПП - честотата и редовността на участието, времето, отделено за информиране и консултиране, изпъква група от десет държави (Австрия, Белгия, Дания, Естония, Литва, Малта, Холандия, Полша, Словакия и Швеция), които отчитат доста висока степен на институционализация.
- 3.6. Във втората група се наблюдава средна степен на институционализация и в нея попадат Чехия, Финландия, Франция, Германия, Латвия, Словения и Великобритания. В четири от държавите социалните партньори преценяват, че не разполагат с достатъчно време за информиране и консултиране, но консултациите се считат за редовни, предсказуеми и балансирани, докато в Чехия, Финландия и Словения социалните партньори не са консултирани редовно.
- 3.7. В третата група попада България, заедно с Кипър, Италия, Люксембург и Испания, в която се отчита ниска степен на институционализация. У нас, макар и да има консултации, времето, определено за тях, е недостатъчно, а и самите

те се считат за небалансирани. За сравнение в Кипър консултациите също са небалансирани, но се оценяват като нередовни, докато в Италия, Люксембург и Испания консултациите са нередовни и времето за информиране и консултиране е ограничено, а в Люксембург и Испания те продължават само един-единствен ден.

- 3.8. По отношение степента на въздействие или степента, в която позициите на социалните партньори се взимат под внимание от националните правителства, в някои държави членки - Австрия, Кипър, Чехия, Германия, Естония, Франция, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Полша, Словения и Испания - социалните партньори имат ограничено или много ограничено влияние и това влияние обхваща само конкретни теми.
- 3.9. Почти в половината държави членки ЕК е установила комуникация с националните социални партньори, за да дискутира въпроси, свързани със **специфичните препоръки** към държавите членки и това се наблюдава в Австрия, Белгия, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Латвия, Малта, Словения и Швеция. В някои държави, като Финландия, Франция и Малта, се провеждат информационни срещи едва след приемането на специфичните препоръки. Във Франция срещите с Комисията се провеждат в периода на дискутиране на НПП. В този случай френските социални партньори нямат достатъчно време да бъдат консултирани и не могат ефективно да представят своите позиции пред ЕК. В някои страни националните социални партньори са били по-активни в комуникацията си с Комисията. В други държави (Франция) националните правителства са насърчавали Комисията да се свърже с националните социални партньори, докато в няколко държави инициативата е идвала от самата Комисия.
- 3.10. В по-малко от половината държави членки (Белгия, България, Чехия, Финландия, Франция, Люксембург, Малта, Холандия, Словения и Швеция) националните правителства включват националните социални партньори в дефинирането и изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.

Интересен е случаят на Швеция, в която националният социален диалог между синдикати и правителство дори е успял да модифицира проекта на специфичните препоръки. От другата страна са държави като Италия и Испания, в които се извършват съществени реформи на пазара на труда от правителствата, без те да бъдат предварително консултирани със социалните партньори.

3.11. В други държави (Австрия) срещите са по-скоро обмен на позиции и гледни точки по въпроси, свързани със заетостта и социалната политика, отколкото срещи, на които могат да се представят коментари по проекта на препоръките. В Германия пък ЕК организира отделни срещи с всеки един от социалните партньори, за да обсъди въпроси, свързани със специфичните препоръки, без да се дискутират други, по-обща аспекти на икономическата и социалната политика.

4. ЗАСИЛВАНЕ РОЛЯТА НА ОРГАНИЗИРАНОТО ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО В ПРОЦЕСА НА РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЕМЕСТЪР 2015-2016 г.

4.1. През юни 2015 г. председателят на Европейската комисия в тясно сътрудничество с председателя на срещата на върха на държавите от Еврозоната, председателя на Еврогрупата, председателя на Европейската централна банка и председателя на Европейския парламент представи доклад (доклад на петимата председатели) с прагматична пътна карта за завършването на европейския Икономически и паричен съюз (ИПС), като в него са отчетени и резултатите от интензивните дискусии с държавите членки и гражданското общество. Както се посочва в доклада, „завършването на ИПС не е самоцел. То е средство за създаване на по-добри и по-равностойни условия за живот за всички граждани, за да подготви Съюза за посрещането на бъдещите глобални предизвикателства и да даде възможност на всички държави членки да просперира.“

- 4.2. През октомври 2015 г. Комисията излезе със съобщение „Стъпки към завършването на икономическия и паричния съюз”, като подчерта, че действията, очертани в съобщението, важат за държавите членки от Евророната, но процесът на задълбочаване на ИПС е отворен за всички държави от ЕС.
- 4.3. Докладът и Съобщението целят да се даде тласък на „процеса на по-голямо сближаване както между държавите членки, така и в самите общества, като в основата му трябва да стоят повишаването на производителността, разкриването на работни места и социалната справедливост”.
- 4.4. В тази връзка ИСС обръща внимание, че и в двата документа, цитирани по-горе, се насърчава активното участие на социалните партньори и на гражданското общество на всички равнища.
- 4.5. Също така ИСС констатира нарастващата роля на парламентарния контрол като част от Европейския семестър, във връзка с което се предвижда:
- ✓ разискване в пленарната зала на Европейския парламент относно Годишния обзор на растежа преди и след представянето му от Комисията, последвано от разискване в пленарната зала относно специфичните за всяка държава препоръки;
 - ✓ по-координирано взаимодействие между членовете на Комисията и националните парламенти относно специфичните за всяка държава препоръки, както и относно националните бюджети;
 - ✓ по-систематично допитване и участие от страна на правителствата, националните парламенти и социалните партньори преди годишното представяне на националните програми за реформи и за стабилност.
- 4.6. През годините процесът на координация непрекъснато бе усъвършенстван и в тази връзка ИСС приветства усилията на Европейската комисия за опростяване и рационализиране на Европейския семестър от 2015 г., като вижда в тези действия реализация на редица свои предложения.

- 4.7. Публикуването на докладите за отделните държави още през февруари осигури повече време за истински диалог с държавите членки и позволи да бъде задълбочен дебатът на двустранно и многостранно равнище, както и с други заинтересовани страни. За този график с по-ранни крайни срокове (виж Приложение 2) бе необходимо ролята на националните програми за реформи да бъде адаптирана така, че те да се превърнат в инструмент за държавите членки за представяне на перспективни политически инициативи в отговор на анализа на Комисията.
- 4.8. Чрез публикуването по-рано през май на предложенията на Комисията за специфичните за всяка държава препоръки бе осигурено и повече време за размисъл и дебат. Комисията акцентира по-силно на този аспект, като намали значително броя на препоръките, които обхващат единствено ключовите приоритети от макроикономическо и социално значение и които трябва да привлекат вниманието на държавите членки през следващите дванадесет до осемнадесет месеца. Макар че този акцент трябва да се запази, докладите за отделните държави ще продължат да следват по-цялостен подход, който да обхваща по-широк кръг от теми от икономическо значение за държавите членки.
- 4.9. ИСС приветства подобрената структура на Европейския семестър за 2016 г. и счита, че нейното ефективно изпълнение би допринесло за изпълнение на поставените цели в Годишния обзор на растежа за 2016 г. и същевременно, отчитайки развитието на икономиката и глобалните предизвикателства, счита, че могат да се направят и допълнителни корекции. Въведените подобрения целят да се постигне: по-добро интегриране на Евроразоната и националното измерение; по-силен акцент върху заетостта и социалните показатели; насърчаване на сближаването чрез набелязване на показатели и прилагане на добри практики; подкрепа за реформи от европейските структурни и инвестиционни фондове и техническа помощ.

4.10. Възвръзка със заявеното реорганизиране на Европейския семестър ИСС единодушно подкрепя предложеното структуриране на „Европейския семестър в два последователни етапа, като се разграничават по-ясно европейски момент (от ноември до февруари, посветен на Евроразона като цяло) и национален момент (от януари до юни - обсъждане на специфични за отделните държави въпроси)”. Комисията обосновава тази промяна освен с необходимостта от „по-голяма координация и по-стриктно наблюдение на икономическите политики и бюджетните процеси на всички държави членки от Евроразона и с необходимостта да се наблюдава и анализира отблизо съвкупната икономическа, социална и фискална ситуация в Евроразона като цяло, като този анализ се взема предвид при изготвянето на националните политики”. С цел още на ранен етап да бъдат фокусирани по-добре предизвикателствата пред цялата Евроразона, заедно с Годишния обзор на растежа за 2016 г. бе публикувано и предложение за препоръки към Евроразона.

4.11. В заключение, ИСС счита, че положителните промени в структурата, съдържанието и етапите на Европейския семестър трябва да бъдат съпроводени с адекватни промени в комуникацията, организацията и подхода на консултиране и включване на социалните партньори и гражданското общество на европейско и национално ниво. За целта следва да се анализират и обобщат добрите практики в отделните страни членки и да се намерят верните и ефективни решения за адаптирането им, съобразно конкретните условия и съществуващото институционално устройство на социалния и гражданския диалог.

Проф. д-р Лалко Дулевски



ПРИ

Вярно с ориг

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

ИСС/3/35/2016 г.



ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ЕТАПИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЕМЕСТЪР ДО 2014 Г.

- **Ноември:** Комисията издава своя Годишен обзор на растежа (ГОР), който разглежда прилагането и определя приоритетите на ЕС за следващата година, за да се стимулират растежът и създаването на работни места; тя също така издава Доклад по механизма за предупреждение относно макроикономическите дисбаланси.

- **Ноември/декември:** различни органи на Съвета (по общи въпроси, конкурентоспособност, околна среда, правосъдие, заетост и социални въпроси, икономически и финансови въпроси) обсъждат и представят своя принос към Годишния обзор на растежа.

- **Ноември/декември:** Комисията издава първоначални насоки за подготовката на Националната програми за реформи.

- **Декември/януари:** Европейският съвет и Европейският парламент обсъждат Годишния обзор на растежа.

- **Февруари:** Комисията провежда двустранни срещи с държавите членки, за да се обсъдят действията, предприети и планирани за изпълнение на Специфичните за страните препоръките и при подготовката на Националните програми за реформи и Програмите за стабилност и сближаване.

- **Февруари/март:** различни органи на Съвета (по общи въпроси, конкурентоспособност, околна среда, правосъдие, заетост и социални въпроси, икономически и финансови въпроси) обсъждат и представят своя принос по идентифицираните приоритетни проблеми.

- **Март:** главите на държавите и правителствата на ЕС (Европейския съвет) представят насоки на ЕС за националните политики въз основа на Годишния обзор на растежа.

- **Април:** Комисията провежда двустранни срещи с държавите членки, за да се обсъдят състоянието и нерешените въпроси, специфични за отделните държави.

- **Април:** държавите членки представят своите ННР както и Програмите за стабилност и сближаване, които подробно описват как ще бъдат постигнати целите,

какви национални политики ще се реализират и как са взети предвид насоките на ЕС.

- **Май:** Съветът по икономически и финансови въпроси провежда задълбочени прегледи, въз основа на Процедурата за макроикономическите дисбаланси.

- **Май:** Комисията оценява НПП и Програмите за стабилност и сближаване.

- **Юни:** Комисията предоставя Специфичните препоръки (СП), съответно за всяка държава членка. Няколко органа на Съвета (по заетост и социални въпроси, икономически и финансови въпроси, общи въпроси) обсъждат и одобряват препоръките.

- **Юни:** Европейският съвет одобрява СП.

- **Юли:** Съветът по икономически и финансови въпроси формално приема СП.

- **Октомври:** правителствата на държавите от Евроната представят проекти на бюджет на Европейската комисия.

- **Октомври/ноември:** Комисията провежда двустранни срещи с държавите членки, за да се обсъдят предприетите и планирани действия за изпълнение на Специфичните за всяка страна препоръки.